

عنوان مقاله:

بازنمود رویداد حرکت فعل «ذهب» در قرآن کریم: رویکردی شناختی

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات قرآنی و فرهنگ اسلامی، دوره 4، شماره 3 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

فاطمه حبیبی - پژوهشگر پسادکتری، گروه علوم قرآن و حدیث، دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران.

فتحیه فتاحی زاده - استاد گروه علوم قرآن و حدیث، دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

حرکت، مفهومی اولیه، جهانی و پیچیده است که در زبان های گوناگون، با عناصر روساخت متفاوتی بازنمایی می شود. مطالعات تالمی در واقع شروع مطالعات زبان شناسی شناختی در موضوع حرکت محسوب می شود؛ تالمی روابط نظام مند میان روساخت ها و ژرف ساخت های زبانی را تبیین نموده است. مقاله حاضر به بررسی مفهوم سازی فعل حرکتی ذهب در قرآن بر مبنای الگوی واژگانی شدگی تالمی پرداخته است. بیکره پژوهش حاضر ۵۶ آیه مشتمل بر ماده «ذهب» است که از این تعداد، ۴۸ روساخت فعل «ذهب» مشاهده شد و پس از تحلیل داده ها در بافت قرآنی، ۲۸ نمونه استعاری و ۲۰ مورد غیراستعاری و به معنای حرکت فیزیکی رفتن کشف شد. در مرحله بعد بسامد و نحوه کاربست مولفه های رویداد حرکت استخراج و نقش آن در بهبود و تدقیق تفسیر آیات قرآن مشخص شد. نتایج این پژوهش نشان می دهد که تمامی چهار مولفه اصلی رویداد حرکت و دو مولفه فرعی در گزاره های مورد مطالعه وجود دارد و بالاترین بسامد در میان مولفه های اصلی، مربوط به مولفه مسیر و جزء حرکتی (۲۰ مورد) سپس مولفه پیکر/زمینه (۱۹ مورد) و در مولفه های فرعی، سبب (۱۳ مورد) است. یکی دیگر از نتایج مقاله حاضر، تبیین وقوع بسط معنایی در روساخت مشترک مفهوم «رفتن» در قالب مفاهیم «برطرف شدن»، «نابود شدن» و «مردن» است.

کلمات کلیدی:

قرآن کریم، زبان شناسی شناختی، الگوی واژگانی شدگی، استعاره مفهومی، فعل حرکتی ذهب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1479103>

